

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
 Egy évre . . . 10 kor. — fill.
 Hat hóra . . . 5 kor. — fill.
 Három hóra . . . 2 kor. 50 fill.
 Előfizetési pénzek postautalványtál küldhetők.
 Egyes számok 20 fillérért kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

H I R D E T É S E K
 Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 14 fill.
 kétszeriért 12 fill., többszöriért 10 fill. fizetendő.
 Helyegdíj minden egyes beiktatásér 10 fillér.
Hivatalos hírdetmények
 100 szög 2 kor. 6) fill., azontul minden szó 2
 fillérével számítottatik.
A nyilvántartásban:
 minden négyhasábos garmond-sor díja 30 fillér.
 Velünk fizetendő a hirdetés-irodák, elő-
 fizetők, vagy a gyakori hirdetések tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
 Kéziratok vissza nem adtnak.
 FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer
 → vasárnap reggel. ←

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba
 (Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
 A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Közutaink felmérése.

Léva város képviselőtestülete leg-
 utóbbi közgyűlésében elhatározta, hogy
 város határában létező összes közuta-
 kat mérnöki felmérést s a dűlőket
 és határokat határkövel megjelöli. Ezt
 ugyan már előbb kellett volna meg-
 tenni, a minthogy ezelőtt nyolc esz-
 tendővel már egy ízben hozzá is
 fogott, azonban akkor ez a munka
 befejezést nem nyert. Mind az által
 nem csak a törvény rendelkezése
 szempontjából, de közérdekből is cél-
 szerűnek és fontosnak tartjuk e hatá-
 rozat pontos kerestül vitelet, hogy
 időszerűnek véltük e kérdéssel e he-
 lyen is megemlékezni.

Talán kevés községben oly ren-
 dezetlenek a dűlő utak, mint Léva
 városában. Igazolja ezt a mezőrend-
 őri hatóság, mely időről-időre kény-
 telen foglalkozni jogosulatlanul el-
 foglalt utak helyreállításával. Dűlő
 utak jó része olyan, a melyiket
 egy a tagosításkor, mint a kataszteri
 helyszínelés alkalmával felmérték ugyan,
 de elfelejtették határkövel megjelölni,
 vagy ha megjelölték is, mindig akadt
 olyan gazda, a ki célszerűnek tar-
 totta a határjelet eltüntetni, az tart-
 ván, hogy az utat vagy mindenké-
 s így jogosítva van abból mindenki
 annyit elfoglalni, a mennyit lehet,
 vagy senkié, akkor meg senkinek
 sincs oka a foglalás ellen panaszkodni.

Különösen pedig sok bajuk van
 az utakkal a hegybirtokoknak, kik in
 concreto alig képesek intézkedni, mi-
 után a szőlőhegyek nem képezték a
 tagosítás tárgyát. Az egyes parcellák
 annak idején felmérve nem lettek,
 s ma a hegyközségek belső területén
 az utak olyanok, mintha ama bizonyos
 állapot szántotta volna ekejevel, mely
 a monda szerint a kanyargó Tisza
 medrét csinálta. De nem csak itt, ha-
 nem általában Léva város területén,

a hol az utak két szélén kiárkoltva
 vagy befásítva nincsenek, majdnem
 mindenütt megállapítható lesz a fog-
 lalás.

Téves az a felfogás tehát, hogy
 az utak felmérése nincs szükség. A
 törvény igen bölcsen intézkedik erről.
 A városnak tehát nemcsak kötelessé-
 gében, de érdekében is állott, hogy
 végre valahára rendezett állapotokat
 teremtsen s ezeket azután minden kö-
 rülmények között a rendelkezésére
 álló eszközökkel fenntartani ipar-
 kodjék.

A mérnök által megállapítandó
 utat mindkét végén szilárd, évek
 múlva is észrevehető, hogy úgy mond-
 juk, örökös határkövel jelölendők
 meg. Célszerűnek tartjuk, ha maguk
 a birtokosok is ily határkövel fogják
 megjelölni földjeik végét s ez által
 elejét veszik a jövőben támadható
 vitás határigazításoknak. Igen helyesen
 utasította a közgyűlés a tanácsot,
 hogy tartson évenként határjárást, hogy
 az észlelhető hiányok a kellő időben
 és módon kikorrigálhatók legyenek.
 A lévai hegyközségek területén ősi
 szokás az ugynevezett kerülés, a mi-
 dőn az előjáróság minden év tavaszán
 bejárja a hegyközség utait és terüle-
 tet, megszemléli a kerítéseket, árko-
 kat s a hol valami pótlaudót talál,
 azt pótolja, esetleg a pótlásra az illető
 tulajdonost utasítja. A városi tanács
 helyzete, a mennyiben az utak felis-
 merhető jelekkel meg lesznek állapítva,
 még könnyebb lesz.

Közutaink felmérésevel kapcsolat-
 ban ismét felszínre kerül azon kérdés,
 vajjon ezzel kapcsolatban nem lehet-
 ne-e már most a város terjeszkede-
 sének irányvonalát a belső telkek
 tekintetében is megállapítani. Azt
 hisszük igen. Tudjuk mindnyájan,
 hogy a város belterületén beépíthető
 terület immár alig van. A város fej-
 lődik és terjeszkedik. Lakóinak szá-

porodásával a házak szaporodásának
 is arányban kell lennie, mert külön-
 ben a zsúfoltság következtében rend-
 kívül megdrágulnak a lakások.

Látjuk azt is, hogy nálunk az
 építkezési kedv nem hiányzik. Az
 egyedüli, a mi hiányzik, a beépíthető
 terület. Régebben elődeink nagy hi-
 bát követtek el, a midőn nem ellen-
 őrizték az építéseket, a midőn min-
 denki úgy épített, a hogy kedve tar-
 totta. Zsákutcák, görbe, szabálytalan
 közök keletkeztek minden terv és
 előrelátás nélkül. Pár évtized múltán
 odajutottunk, hogy nem tudunk to-
 vább menni, nem tudunk új utcákat,
 tereket létesíteni, mert okatlan épít-
 kezesek által elzártuk a fejlődés irány-
 vonalát. A mit egykor könnyen és
 olcsón megszerezhettünk volna, ma
 már drága pénzen kell kisajátítanunk.

Epen azért, ha már mérnököt al-
 kalmaz a város, egyuttal elkészített-
 hetné a város fejlődésének irányvona-
 lát, mérnöki megállapíthatná az új
 utcák szélességét, hosszát. Tudoma-
 sunk szerint most is két oly utca van
 készülőben, mely még mérnöki meg-
 állapítva nincsen, a tulajdonosok
 csak esetenként vannak kötelezve a
 határ megállapítására, a mikor építe-
 nek. Már most minden egyes esetben
 a szépitő bizottságnak kell határozni,
 a melynek rendelkezésére pedig semmi-
 nemű terv nem áll s így úgy adja
 meg a határvonalat, a mint tudja,
 vagy a mint laikus észszel a szomsz-
 szédos utcák után megállapíthatja.

Nem kevésbé fontosnak tudjuk,
 hogy a nyitandó vagy nyitható utcák
 vonalait a mérnök már most megál-
 lapítsa. Készítse el a város lejtmeresei-
 nek megfelelő vázrajzát az utcák
 hálózatának, hogy a jövőben történő
 minden építkezés e terv szerinti tör-
 ténjék, hogy így az építkező lakosság
 már előre is tudja magát mihez tartani.

A magyar kereskedelem történetének áttekintése.

Irta: V. . . Y.

A földművelés, ipar s kereskedelem
 hármastestvérek s egymásra vannak utalva.
 Az első termel, a második készít, a harma-
 dik közvetít, értékesít. Ezeknek egymással
 jó egyetértésben kell lenniök; mert mi-
 helyt közöttük az egyensúly egyik-másik
 előnyére, esetleg kárára megbillen, zavar
 áll elő s az ugynevezett közgazdasági élet
 beteg lesz. E három testvért az életszük-
 ségleték hozták létre. Ugyanis, minél in-
 kább egymásra vannak utalva az emberek,
 annál inkább fokozódnak a szükségletek.
 Nemesak a földművelésnek, hanem az ipar
 s kereskedelemnek az eredete is az ősi
 korbá vihető vissza. E tekintetben első
 China, mert ennek a műveltség legrégebb.
 Chnából a műveltség elterjedt Indiában,
 innét Egyiptomba, Phoeniciába, Afrika s
 Európa területén át Amerikában. Mivel
 ezek között az ipar állami rendezettséget,
 főleg egységet kíván, valamint békeeséget,
 azért ez nehezen is fejlődött. Eöször
 ugyanis rabszolgák üzük. Nezzük tehát kü-
 lösbösen az ipar s kereskedelem fejlődését.

Az ipar jelentőségét először Athen
 ismeri föl, mely magát ennek s a keres-
 kedelemnek a karjaiba veti s fölrendíti a
 művészettel egyetemben. Athént csakhamar
 a görög államok is követik. Az ipar föl-
 lendüléseivel a kereskedelem is élénkül. Mi-
 kor azonban a görögök egységes államiaság
 hiánya miatt megbuktak, akkor a szerepet
 a rómaiak veszik át, csakhogy ő alattuk
 az ipar ismét visszaesül, mert ismét a
 bevándoroltak s rabszolgák kezébe kerül.
 A kereskedelmet azonban szerették a ró-
 maiak, de azért inkább hódítottak, mi az
 erők eltelenedést vonta maga után s hata-
 manak a bukását. E bukása szabadabbá
 tette a keletet a kereszténység álta.

Az ő korban általában a boldogulást
 nem az iparban, kereskedelemben keresték;
 mert művelt osztályok ugyan voltak, de
 művelt nemzet nem volt. Nem kezelték az
 ipart önállóan, hanem részben házi szükség-

Anna voltak.

Polgári iskoláinak elvégzése után 15
 éves korában az irgalmas nővérek magyar
 anyaházában, Szatmáron a rend tagjai közé
 lépett s beöltözött 1870. szept. 8-án. A
 probaidó elteltevel első tanévét Magyar-
 Odáron töltötte el s fogadalmat tette 1872.
 szept. 1-en Gyulafehérvárra helyeztetett,
 a hol tizenhat teljes tanévig működött oda-
 adó buzgó munkálkodással a vallaserkölcös
 nevelés érdekében. Kötelmeit mindenkor
 lelkismeretes buzgósággal végezte s nagyon
 kedvelték őt rendtársnői is, a mert bi-
 zalmi állásra főnökönek jelölte az akkori
 tartományfőnökök s hozzánk Lévára kü-
 löttöte őt 1888. aug. 14-én s a megieő elemi
 leányiskola gondozásával bízta meg.

Ez időtől fogva állandóan Léván la-
 kolt s ezen évekre esik a főnálló zárda-
 iskola tetemes kibővítése is, a melyben
 ő az intézet buzgó igazgatójának Báthy
 László prepost-plebánosnak terveit nagyban
 előmozdította s készséggel vállalkozott min-
 den lehető teljesítésére, csakhogy városuk
 érdekeit előmozdítsa. Nem mult érdemei
 közé tartoznak, hogy az ő közreműködé-
 sével felállíthatták a polgári leányiskolát,
 hogy szervezte s bővítette a városi ovodát
 s a legutóbbi időkben nagy gondjai mellett
 elfogadta a „Stefánusz” anyaház felügyeletét
 is. Jó szívének bizonyossága, hogy a zárda
 folyosóján felállította szent Antal perselyét,
 a melyből ő mondhatlan nagy örömmel
 valláskülönbőség nélkül, hetenként kétszer,
 kedden és pénteken, 40—50 elaggott, gyá-
 moltalan városi szegénynek adhatott ke-

T A R S A.

Gyulányi Jozefa Natalia.

* 1855. márc. 10. — † 1902. máj. 17.

Nagy és mely gyász borult a paulai
 szent Vinczeről nevezett szatmári irgalmas
 nővérek lévai főszékházának tagjaira s a zár-
 dai leányiskolára. Általános szeretett fő-
 nőknőjük: Gyulányi Jozefa Natalia, nincs
 többé az élők között. Halála meglepően
 váratlan volt, mint szíven sebzett galamb,
 rövid pár perc alatt lehelt ki magasztos
 lelket 1. hó 17-én. Mint jó harczost a csata-
 teren, őt is lelkismeretesen buzgó foglal-
 kozásai között lepte meg a halál, eltűnt
 hirtelen, ugyszólván észrevétel nélkül. Nem
 kutatjuk az irgalmas Gondviselés intézke-
 déseit, szent megadással nyugszunk bele
 meglehetbezzhetetlen itéletembe, hiszen tud-
 juk, hogy „életünk határai az Ő kezében
 vagyunk”; de megis töprengve állunk meg
 koporójánál s tudni szeretnénk, miért
 fosztotta meg e szepen fejlődő intézetet
 anyaházuk buzgó gondozójától, miért kel-
 lett korai sírba dolni ama ritka erényű
 munkás nőnek, a ki mások boldogítását
 tűzte ki ciele tözelejárul s oly sok jót te-
 hetett volna még tanítványai, a szegények
 — városunk érdekében?

Uralkodunk magunkon s iparkodunk
 elnyomni fölviharzott bánatunkat, hiszen
 tudjuk azt, hogy a halál életünk fájdalmas
 tragédiája s eltűnni, elmulni, elnyugodni az

ember büntetése a földön. Nem tudhatjuk
 mit pontozott ki terveiben fölöttük az uralko-
 dó isteni Gondviselés s még az ilyen
 nagy csapások is jóra valhatnak az Ő ke-
 zeiben. Kell, hogy keresztény megújul-
 vásunk elviselhetővé tegye a nagy meg-
 probáltatásokat is s közelebb emeljen ben-
 nünket az Eghez. Lelkünköt zavart, mely
 gyász öleli körül, de iparkodunk erőt venni
 lazogó érzelmeinken, szent hitünk, vallásos
 bizalmunk ellene mond a kérlelhetetlen
 megsemmisülésnek, a kétségbeesésnek.

Gyászos haláláról a következő jelentést
 közölték a társház tagjai: A paulai szent
 Vinczeről nevezett szatmári irgalmas nő-
 vérek lévai főszékházának tagjai fájdalmas
 szívvel tudatják, hogy kedves, szeretett
 főnöknőjük Gyulányi Jozefa Natalia irgal-
 mas nővér, életének 48 évében, 1902. évi
 május hó 17-én este 8 órakor szívszélelhűdés
 következtében hirtelen meghalt, miután
 szent hivatásában 32 évig hűségesen szol-
 gált az Istennek.

Temetése május hó 19-én délután 4
 órakor lesz a lévai róm. kath. temetőben,
 az engesztelő szentmise pedig május hó
 21-én reggel 7^{1/2} órakor mutatattik be a
 Mindenhatónak a lévai róm. kath. plebáni-
 a templomban. Kelt Léván, 1902. május hó
 18-án. Ajánljuk lelkét ajtatos imákkal
 Nyugodjék békében!

Édes-bus vigasztalást nyújthat hozzá-
 tartozóinak a világ minden oldalról nyil-
 vánút igaz szeretet, az impozáns részvét,
 szép temetése, melyhez hasonló évtizedek
 óta nem látott városunk. Ő érte szólalt

meg újból legelsőbb a lélekharang, őt
 kísérték ki először új tornyaiak melabus
 harangjai, őt temette infalával legelsőbb
 Báthy László prepost-plebános, intézeti
 igazgató. Keves szem maradt szárazon s
 megkönyeztek a más hitelekezetek tagjai
 is, mert Ő nemes egyszerűségével minden-
 kit magához tudott lánczolni. Egyszerű
 fakoporsóját a májusi virágok egész özőne
 borította el s koszorukat raktak rá a rok-
 onok és kath. intézeteken kívül a tanít-
 tetek és sokan egyesek is. Többen meg
 a vidékről is bejöttek volt tanítványai
 közül az utolsó tiszteletadásra s daczára
 az állandóan nedves időjárásnak jó eső
 meleggel kedvezett a gyászpompának a
 nap is.

Gyászlobogók alatt kivonultak az
 összes kath. társulatok és tanintézetek s
 mindenkin a mely megindulás vett erőt.
 Rivatalánál a dalárda működő tagjai zeng-
 tek gyászeneket, sirjánál pedig Kriek Jenő
 tanár vezetésével a helybeli állami tanító-
 képző növendékei adtak elő búcsúéneket.
 Boldogult lelke nyugalmáért e hó 20-án a
 kegyesrendiek templomában, 21-én pedig
 a főtemplomban mutatattak be engesztelő
 áldozatokat, a mely alkalommal Richter
 Ferencz karnagy attételében Nemesovits C.
 moll requiemet adta elő a helybeli mű-
 kedvelők vegyeskara.

Étrajzi adatait a következőkkel vá-
 zoljuk:

Született Esztergomban 1855. márcz.
 10-én s ugyanott végezte el alsóbb iskoláit
 is. Atyja Brenner István, anyja Klósz

letekre vagy állami magasabb igények ki-
elégítésére. Az elsőnél nem volt általános-
ság, a másikon nem volt szabadság, mert
rabszolgája üzte. Az iparnak nemzeti egy-
ség és szabadság kell. Az ókor kalmár
szellemét a zsidóság örökölte.

Fentebb tehát azt láttuk, hogy az ipar
az emberrel mintegy vele születik. Szüksé-
ge van ugyanis védelmi eszközökre, ru-
hára, edényre, szerszámra, ékszerre. Mihelyt
tehát valamely nép a műveltségnek csak
piciny fokára jutott, tárgyak készítésével
kell foglalkoznia.

Az előre bocsájtottakból következik,
hogy ősainknak csak kellett érteniük hozzá,
kivétel ezek sem tehetnek. A hunok meg
ősaink sátorokban laktak. E sátrak azon-
ban nem valami mézes kalácsos sátorhoz
hasonlók, hanem faragott fa, drága szövet
alkották. Lakomájuknál arany s ezüst tá-
nyérok, kupák jártak. Dalnok vidította fel
őket vagy komorította el hurok hangszere-
vel, mihez a viccelő színész bohókáival
járult. Mindezekhez bizonyos műveltség
kellett. Ősaink tisztában voltak az állam-
szervezés követelményeivel is. Bizonyíték
erre nézve a pusztaszeri szerződés; a mű-
veltség fejlettebb fokáról tanuskodik ősaink-
nek a hadi szervezete is, hol a tudás és a
harci művészet ismerete elvitázhatalan.
Az első szervezett lovassereg is a miénk
volt Európában. Vajon tehát lehetséges-e
az, hogy az ilyen nép ne ismerje az ipar
titkait? Hát az ősi eredeti mester szavak,
a sírokból talált tárgyak mit vételek?
Ahol ipar van, ott kereskedelem is van,
akármilyen kevés.

Ősaink Ázsiából Európába érve, mai
hazájukban letelepedve, a védelemre kellett
fordítaniuk minden erejüket s igyekeze-
tüket. Ekkor tehát, maguk igaz, iparral
nem foglalkozhattak, de hogy ipar nélkül
ne legyenek, arról úgy gondoskodtak, hogy
idegeneket telepítenek be, akik nemes
jellemüket megismervén, bizalommal is tele-
pítenek hazánkba. Az önálló ipart s a
polgári szabadságot az Árpádok alapítják
meg. Első iparosaink a szászok, akik 1143.
Flandriából jöttek ide. Nálunk ezek voltak
az első szabad emberek ipari szempontból.
Ezek hozták be a városi életet s a czé-
hek intézményeit is. Királyainktól ezért
kiváltságokat, szabadalmakat kaptak. A
várpolgárok vagyis a vár körüli helységek
lakói alkották Szent István idejében ná-
lunk az első iparos osztályt. Az ipar már
ebben az időben fejlett lehetett. Legalább
az arany s ezüst edények ezt bizonyítják
valamint más akkoriban nálunk meglévő
iparok; a kocsigyártás, a kalapipar,
mely úgy látszik magyar találmány. Az
Árpádok a városok emelésére is sokat

tettek. Földeket adományoztak, kiváltsá-
gokkal látták el, p. o. 1244. Keve földét
Pestnek adományozták. Később, mikor
csendesebb idők voltak, már magyarok
ismét kezdtek iparral foglalkozni.

A vegyesházbeli uralkodók alatt az
iparüzők a politikai jogtalanságból is ki-
emelkedtek. 1405-ben a városok, mező-
városok, szabad helységek követői helyet
nyertek az országgyűlésen. Ettől az időtől
kezdve már a nemesség is kezd érdeklődni
az ipar iránt, mi által az igazi magyarság
is bevételnek az idegenek közé.

Róbert Károly a kereskedelmet fej-
leszti, pld. a velenceieknek szabadalmat
adott, hogy az országban kereskedjenek.
Ez alkalommal iparos is sok jött az or-
szágba. Nagy Lajos alatt ez még jobban
fejlődött; az egészre azonban a koronát
Mátyás bölcs uralkodása tette rá, mikor
is a czéheknek szabadalmat adott. Mátyás
adja az iparosoknak a függetlenséget is, a
mennyeiben kebelükből választhatnak bíró-
ságot s a főispán védelmét is biztosította
számukra. Iparunk ekkor már a külföldi
államokéval lesz egyenrangú. A 14. század-
ban az üst készítés, sárgaréz-öntés, kocsi-
gyártás, tű csinálás javában folyt. Ötvös-
iparunk világhírű lett s lőszerszámaink is
híresek. Vannak festőink, szobrászaink, fa-
ragóink. Mátyás már a külföldi czikkek
behozatalát tiltja el. A mohácsi vész azon-
ban mindent tönkre tett. Csak a Felvidék-
en tartotta fenn magát a sok ipar, pld.
Késmárkon a bombagyártás, harang-
öntés s Kőrömczön is, vászonszövőés, csipke-
verés Szelepcsényi primás idejében, az óra-
készítés. 1516. Lőcsén már a toronyóra mu-
tatta az órát. Volt papirgyártásunk, fa-
és agyagiparunk, a kelmék festésében is ki-
tűntünk. Volt tehát hajlam s érzés az ipar-
s kereskedelem iránt már hajdanában is.
A középkorban az volt a nagy kár, hogy
az ipar védelmére az olygyarchia ellenében
csak a fejedelmek szolgáltatták a bizto-
sítékot.

Európa nagy átalakulási nagy válto-
zást okoztak akkor, a felfedezések kezdő-
nek. Az ipar és kereskedelem emelkedik
a szabadsággal karöltve. A vállalkozási
szellem felébred, élénk tevékenység az iro-
dalom s a tudomány terén; a természet
kutatása előtérbe jut. Ennek meg volna a
hatása nálunk is.

(Folyt. köv.)

Különfelek.

A lévai nőgyesület a lévai takarékpénztár részvényársulatot, a nőgyelet által
fenn tartott árvaaz létesítése és felvirágos-
tatásáért, valamint özv. Bakó Ferenczné
Kovács Petronella urasszonyt ugyancsak az
Árvaház iránt tanusított nemes áldozat-

arcának egész szigora. Nem üres udvari-
asság volt az, hanem tökéletes szeretet, a
mit nagyon kiértékelt növényekéi s ezért
még később is mindig szívesen mentek
be hozzá, hogy egyben-másban kikérjék
tanácsait. A múlt években egypáran még
a messze fekvő Gyulafehérvárról is meg-
látogatták itt őt volt tanítványai közül.
Iskoláiban különös gondot ápolta a valá-
sosságot, a melyről meg volt győződve,
hogy egyedül képes uralni a női erényeket.
Az ő példája fényes bizonyosság arra nézve,
hogy a tanító tekintélye sohasem emelked-
hetik oly magasra, mint a vallás gloriá-
jától fényözvezen.

Bevezetésük idejétől, 1880. évtől fogva
ő az első, a ki itt Léván hajtá fejét ko-
porsóba s temetőnkben pihen. Ketségünk
sincs az iránt, hogy könnyekkel átitott
sírjáról nem fognak a virágok hiányozni
s a későbbi időkben is gondosan ápolni
fogja azokat a halás kegyelet. Benne a
lévai zárdaiskola egyik leggondosabb főnök-
nőjét fogja gyászolni mindenkor. Mi kérjük
az élet és halál Urát, teljesüljenek be rajta
Dávid király szavai: „Azok, kik másokat
jóra oktatnak, ragyogni fognak, mint az ég-
nek csillagai.” XII. 3.

Vegezetül pedig ismételjük Bölcs Sirák
fóhászait, a mit ő Sámuel próféta halálakor
mondott: „Legyen áldott emlékezete és csont-
jai virágozzanak ki nyugó helyükön, hirt
maradjon fenn örökre és utódain — nevelt-
jein — is láttassék meg ezen istenes — asz-
szony — dicsősége.”

S. A. F.

készségeért tiszteletbeli tagjaivá választotta.
A disztagságról szóló izlésés, Nyitra y
és Társa könyvnyomdájában készült ok-
levelet kedden adták a disztagnaknak.

— **Közgyűlés.** A lévai Orbán hegy-
község évi rendes közgyűlést ma, vasárnap
délután 4 órakor fogja az orbánhegyi pász-
torlaknál megtartani.

— **Iskolai ünnepély.** A léva róm.
kath. elemi fiúiskola — a pápa 25 éves
uralkodásának emlékére — e hó 21-én
dél előtt ünnepélyt rendezett, amely a pápai
himnusz eléneklésével vette kezdetét.
Reviczky Aladár, az iskola hitoktatója,
a gyermekek felfogásához mért lelkes be-
széd keretében ismertette a pápa életrajzát
és nagy hatással méltatta a ritka jubileum
jelentőségét. A tanulók közül többen ked-
ves alkalmi verset mondtak. A szépen
sikerült ünnepélyt a magyar himnusz fe-
jezte be.

— **Bérmálás.** Rimély Károly dr.
besztercebányai megyés püspök, Pünkösöd
vasárnapján Geletneken, hétfőn Zarnóczán
és szerdán Ujbányán osztotta ki a bérmá-
lás zentségét a nagyszámú megjelent hívek
között. A főpásztor vármegyénk közönsége
mindenütt mély tisztelettel s hódoló lelke-
sedéssel fogadta.

— **Eszkívő.** Mayer Stefánia Margit
urhölgyet, Mayer Miklósnak, a szegedi ker-
tészeti szaklap szerkesztőjének bájós leányát,
lapunk kedves munkatársát június hó
4. napján vezeti oltárhoz szegedi belvárosi
templomban Rutkay Imre.

— **Kinevezés.** Az első magyar álta-
lános biztosító társaság igazgatósága Ma-
dara s s Istvánt, a lévai főügynökségnél
alkalmazott gyakornokot tisztviselővé ne-
vezte ki.

— **Öngyilkosság.** Váratlanul meglepés
szerűen érte Léva város közönségét e
hó 19-én reggelre a hír, hogy Fischer
Miksa, lévai jó hírben álló kereskedő, álta-
lában közbebecsülésnek örvendett s a társadalmi
életben is kiváló szerepet vívó férfiú
öngyilkosságot követett el. A hír sajnós,
igaznak bizonyult, úgy találták reggel a
szoba ajtajára felakasztva holtan. Tettének
indokát újabb időben beállott an, agi zava-
rokban keresik. Már hetekkel ezelőtti szó-
beszéd tárgyát képezte czégének fizetékép-
telensége, de senki sem adott a híresztel-
ésekre semmit, mert egyike volt a legrégibb
lévai kereskedő czégeknek, a mely mindig
szolid, tisztességes alapon állott s nagy bi-
zalomnak örvendett. Fischer Miksa maga
is szorgalmas, törekvő kereskedő volt. Az
újabb időben előálló anyagi veszteségei
miatt sok fizetni valója volt, hitelezőivel
egyezkedni próbált de úgy látszik nem si-
került. Nejét Budapestre küldötte s annak
távollétében bővette el végzetes tettét. 51
éves volt. Gyermeke nem maradt. Halálát
neje és testvére gyászolják. Holttestét e hó
20-án délután helyezték örök nyugalomra a
lévai izr. temetőben nagy közönség rész-
vétele mellett. Enőke volt a lévai izr. egy-
háznak és a kereskedelmi csarnoknak, azon-
ban 8 nappal halála előtt ezen tiszteről
lemondott. Ezen állásában a közügynek ki-
tartó szolgálja s a kereskedelmi érdekek lel-
kes szószólója volt, mely érdemei elismeré-
sül a besztercebányai kereskedelmi ka-

Világtörténet.

Az abszolutizmus kora. — Irta: Marczali Henrik.*

Versaillesben, a szobrok, nyírt kert-
falak közt, a palotában élt egy ur: a ki-
rály. Reggel az ország főméltóságai öltöz-
tették, s országzászlósa volt, a ki odanyujt-
hatta neki csipke nyakkendőjét. Külön
méltóság kínálta kardját, tartotta pálcáját
és fővegét s közben intették az ország
dolgait: békét és háborút, czim- és jószág-
adományokat, ebédre meghívásokat vegyest.
Aztán a király dolgozott: acták alá írta
névét, aztán sétált, aztán ebédelt. Boldoggá
tett egy sereg embert megszólításával. Tár-
sálgott maitresse-ével, csevegett a gobelines
teremben, nézte a kandalló tűzét vagy ko-
csizott a nyírott fasorok közt. Aztán le-
feküdt, ép annyi czeremoniával, mint a
hogy főlkelt. És ez az ember elmondhatta
magáról, hogy ő az állam („l'état c'est moi"),
sőt, hogy ő a kor, mert ezt a kort az ő
korának nevezik.

És XIV. Lajos körül ott szorongott
az egész francia főnemesség a vesaillesi pa-
loták szűk kis szobáiban. Boldog volt, a
ki ott két kis szobában lakhatott, bár má-
sutt palotái voltak.

Megszületett és udvarképeessé lett a
pose. Ezt mi ettől a kortól örököltük.

Kandalló mellett, gobelin alatt szűk
egyenest nyírt fasorok közt, bók volt
csak a szerelem, köcök volt a bók csak,
csipkés selymek közt bágyadt az óvatos
ölelés. Holdvilágos éjszakánkiat rondeauk
és madrigálok jártak a szerelmes fiúk fe-
jében, álmok édes találkáról szökökkel mel-

* A Nagy Képes Világtörténet IX. kötete. Az
egész munka 12 kötetből fog állani. Egy kötet ára
diszkótésben 8 forint. Kapható Nyitrai és Társa
könyvkereskedésben Léván.

mara is tagjává választotta. Nyugodjék bé-
kében!

— **Tanítók gyűlése.** A „bari ev.
ref. e. m. tanító-egyesület" f. évi közgyű-
lését május hó 29-én Léván az ev. ref.
iskolában d. e. 9 órakor kezdve fogja meg-
tartani, melyre a rendes tagokat, tanúgy-
barátokat s az érdeklődő közönséget ez
uton is meghívja az elnökség. A gyűlés
tárgysorozata: 1. Alkalmi ima. Varannay
Sándor. 2. Elnöki előterjesztések. 3. Gyak.
tanítás, Dóka István, Soós Géza. 4. Szék-
foglaló, Király Gizella. 5. A gazd. ism.
iskola czölja, cz. értesítés és annak bíra-
lata. 6. Közponi tisztelet, Huszár Károly.
7. Gyám. bizottság jelentése. 8. Indítványok.

— **Halálozás.** Kruppa Pál, oszlányi
kerületi esperes és kiskeresnyei plébános f.
hó 8-án este 60-ik, áldozópapságának 34-ik
évében jobb létre szenderült.

— **Kőrömczány.** Pünkösöd vasár-
napján a városi iskolák diszttermében igen
szép közönség jelenlétében felelte érdekes
előadás volt. Hercsuth Kálmán s Várad
budapesti siktetéma-intézeti tanárok kötöt-
ték le majdnem két óra hosszúra a közön-
ség figyelmét és érdeklődését. Az előadást
Hercsuth tanár felolvasása nyitotta meg,
aki rendkívül érdekesen fejtegette a siktet-
némák betegségének okait, ezek oktatásá-
nak történeti fejlődését s meggyőzőleg
mutatta ki, hogy a siktetnémák ügyének
a fölkarolása kötelessége a társadalomnak.
Ezután Várad tanár előadása következett
s bemutatta a négy magukkal hozott I. II.
IV. s VI. elemi iskolás siktetnémát avég-
ből, hogy azok tanítását gyakorlatilag mu-
tassa be. Előbb azonban előadta a külön-
böző tanítási módszereket s az ezekből
levezette a mostani eljárás helyességét.
Kevés ember volt ott olyan, a kinek a
szíve össze ne facsarodott volna a szeren-
csétlenek látásán s a kinek örömeiben a
felett, hogy mily szépen megtanítják őket
beszélni, írni, olvasni s más elemi ismeret-
ekre, könyvet ne csalt volna szemébe. Ha
meggondoljuk azt, hogy az országban vagy
15000 ilyen szerencsétlen van, a kik közül
bizonyára 70% hasznos, értelmes tagja le-
hetne a társadalomnak, de a kik rendszeres
oktatás hiányában folytonos terhei az em-
bereknek; bizonyára igen üdvösnek, czél-
szerűnek sőt szükségesnek kell hogy tart-
sák, miszerint e kérdés elemi erővel vet-
tesésk föl. Barsvármegyében állítólag 196
ilyen szerencsétlen van. Indokolt tehát,
ha arról van szó, hogy ezek számára a me-
gyében egy siktetnéma intézet állíttassék
tel állami támogatással. Ha azonban arról
van szó, hogy az oroszánrészt Kőrömcz
városa vállalja magára, akkor rossz helyen
tapogatódnak, mert Kőrömcz közönsége
is a közjöteknyságra szorul. Ha a város
tehet valamit, a mint hogy tehet, akkor
gyümölcsöző, jövedelmet hozó dolgokra
kell áldozatot hoznia. Kőrömczön egy ilyen
intézet jól el volna helyezhető, de csak
egy, ha azt vagy az állam vagy a megye tartja
fenn, még pedig internatussal egyekötve.

— **Gyászhir.** Nagy János bori-
ev. ref. lelkes hosszabb betegség után
élete 34-ik évében e hó 19-én elhunyt. A
fiatal, saját erejéből felemelkedett, hívei
által nagybecsült lelkipásztor már évek

lett, csipkés párnákról filigrán butoru szo-
látkban.

És közbe lassan, halkan két egy nagy
hatalom a keleti szomszédságban. Egy
nyers, erős nemzet készülődik: a Tacitus
régii Germániaja. A vén tölgyek alatt di-
csőségtől, hatalomról álmodozik az új nem-
zedék. És messzebb keleten forr Orosz-
ország vére, hogy producájja Katalint. S
közül egy szépséges szép királykisasszony
ül két trónon, első leányörököse koroná-
nak, népeitől szeretett, ellenségeitől rette-
gő szép asszony.

Ez a kornak a képe.
És a trónon és körülte a homályban
a városokban és az ország határainál, a
napvilágon és éjszakánként foly az örök
nagy történet, a mit senki könyvbe nem
ír, a mit nem beszél el tudós, de a mit
mindnyájan érzünk, mindnyájan vágyunk.

A nemzetek éinek, történetük fejlődik,
alakul. Mind hozzájárul az emberiség ki-
fejlődéséhez. És éinek az egyesek, kik kö-
zül csak egy pár válik ki korát formálni;
s tetteik közül csak az marad ránk, a mi
ujat hoztak a világra gondolatban, tett-
ben. Az őstörténetet nem figyelni, nem
jegyzni senki, és az ott folyik mindenütt,
halkan, csöndben. Az ember keresi a párját.
Izzó homokban suhan az egyiptomi lányhoz
a felláh-fiu; a teuger partjain, sziklakban
ölelkezik a szicíliai pár; az Akropolis
romjai közt páros árnyak suhannak; Vero-
nese képeihez együtt tapad oda szerelmesek
szeme; gobelinek alatt, nyitott fák rejtekén
mondja el rondeauját Versaillesban a fiatal
herceg; Sesenheimban a lelkes-lak ablak-
fájára írja versét Goethe; — fut elébe
menyasszonyának a nagy Napoleon; egyet
akarunk, egyet keresünk mind, nagyok és

őta nem végzett lelkesíti funkciót, mert folyton betegeskedett, mignem a sorvasztó kór véget vetett nagy reményekkel indult fiatal életének. A napokban közeledni érezte végét, saját gyászjelentését megfogalmazta s megírta azok névsorát, kiket haláláról értesíteni akart, pár órával azután meghalt. Temetésén, mely e hó 21-én ment végbe, testületileg megjelentek a barsi ref. egyház megye lelkészei, a nagy-sallói rokonság, jóbarátok és ismerősök. Halálát özvegy édes anyja és testvérei gyászolják, kik haláláról a boldogult által fogalmazott következő gyászjelentést adták ki: Özv. Nagy Lajosné ugy a maga, mint Zuzsanna és Lajos gyermekei nevében fájdalommal jelenti szeretett fiának, illetve testvérnek Nagy János bori-i ev. ref. lelkésznek f. hó 19-én hosszabb betegeskedés után élete 34-ik évében történt csendes kimúltát. A boldogult hült tetemei f. hó 21-én délután 1 órakor fog-nak a bori-i ev. ref. sírkertben örök nyugalomra letétele. Bori, 1902. május hó 19 napján. Béke lengjen porai felett!

Nyarálótelep Kőrmöcözön. Egy nyarálótelep létesítését határozta el egy e célra alakult részvénytársaság, de a telep kivitele még mindig kézik. Hiányzik a pénz. Sok az eladatlan részvény. Mindazon által a dolog elejtve nincs. Ha vállalkozás útján nem lehet belőle semmi, hát majd lesz más uton. A városi hatóság résen áll s nem engedi a dolgot elaludni.

Az Unió gyufagyár ügye. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület elnöksége fölkért bennünket a következő nyilatkozat közlésére: A F. M. K. E. igazgató választmánya 1902. április 30-án megtartott évnegyedes ülésén foglalkozott az Unio-Gyufagyár Részvénytársaság ellen az országos sajtó egy részében megjelent vádak ügyével s a gyár igazgatóságának írásos kérelmére elhatározta, hogy bevárja a gyár ellen hivatalból folyamatba tett vizsgálatnak jogerős ítélettel való befejezését s a maga részéről csak akkor s annak eredményéhez képest fog intézkedni. Egyes lapoknak azt a híret, mintha a F. M. K. E. az egyesület portomentességi kedvezményével visszaélt és a F. M. K. E. gyűjtők vagy bármiféle más czéltűzlet reklámjait portomentesen küldötte volna szét, mint rosszszakartu rágalmat, visszautasítjuk. Nyitra, 1902. május 12. Csir Vilmos, főtktár. Dr. Janits Imre, ügyvezető alelnök.

Borkiállítás Pozsonyban. A Pozsonyi Országos Mezőgazdasági Kiállítás keretében borkiállítás is lesz megtartva, mely iránt országsszerte igen nagy érdeklődés mutatkozik. Ismeretes, hogy hazánkban a borkereskedelem már néhány év óta pang, s így az utolsó évek termese még nagy részben eladatlan. Azért is termelőinknek minden alkalmat meg kell ragadni, hogy borainkra a közügyemet felkeltsék, mert ugy külföldön, mint hazánkban a fogyasztó közönség egészen tájékozatlan feljuttott szőlőink termékepeessége és boraink minősége felől. Kiváló alkalom kínálkozik a pozsonyi kiállításban a borok bemutatására azért is, mert gondoskodva lesz arról, hogy a kiállításra érdemesített összes borok poharankint kíméressenek, s így a kiállítást látogató kö-

kicsinyek. És minden pillanatban száz ajk forr össze első csókra a világon, négerék és buddhisták, grisetek és ferjcsaló aszszonyok, varróleányok és uri kisasszonyok ajka, a beduin, rabló, poeta vagy huszárhadnagy ajkával.

Ez a névtelen nagy történet, az örök történet: az élet.

A másik az, a mit a világra nézve jelent az egyes emberek itt időzése: a kereszténység vagy a reformatió terjedése, a tudomány és művészet újjászülése a renaissance alatt, XIV. Lajos absolutismusa, vagy a francia forradalom.

Ez a nem mindig egy, de folyton fejlődő élet a történelmi könyvek tárgya. Az új magyar világtörténet most megjelent köteté a XIV. Lajos kora. Ezzel kezdődik a kötet. Aztán következik a Török uralom alól való felszabadulásunk kora, nem csupán magyar, hanem európai szempontból tárgyalva. Aztán Nagy Frigyes, Katalin és Maria Terézia kora. A daltas királyné, a ki megvette e lovagnemzet szívét, a ki Pozsonyban ül hófehér márvány paripáján, a Lipicán; lába előtt folyik a Duna, s ő végignéz a szemhatáron, a merre a rónaság kitarul előtte, az a róna, mely 45 ezer katonát ontott az ő trónja védelmére. Daltás szép királykisasszony, ha az életben is olyan derék karucok lettek volna az oldaladon, mint a Fadrusz mester szobrán!

Az új könyv IX. kötete a Nagy Kepes Világtörténetnek, mely tizenkét kötetben lesz teljes. Gazdag illusztráció közlül külön is kiemeljük Maria Terézia szines nagy képét diszmagyar ruhában, két lovas képet — az egyik elefantsont lapra van karczolvá s a Strobl mesteré — meg a francia képeket, tudósok, írók, philosophusok, művészek arcképeit, a miket e korból mind együtt találni e kötetben.

zönségnek módjában leendő a borok jószágáról izelés útján meggyőződést szerezni. A borkiállítás bejelentésének határideje június 1-én jár le. Bejelentési ívet küld és részletes felvilágosítást ad dr. Drucker Jenő, csoportbiztos. (Budapest, IX, Üllői-ut, Kötelek).

Tanúgy.

A lévai róm. kath. elemi fiiskolában az évről vizsgálatok — az iskola épületen eszközleendő javítások miatt — f. hó végén lesznek megtartva, még pedig a következő sorrendben:

május 30-án délelőtt az I. és II. osztályban a „*Deum*” délután a III. osztályban.

május 31-én délelőtt a IV. és V. osztályban. Június hó 1-én „*Te Deum*” s az érdemsorozat felosztása.

Léván, 1902. május hó 23-án.

Az igazgatóság.

Közönség köréből.

Köszönet-nyilvánítás.

I.

Boldog emlékü, szeretett főnöknök elhunytá és temetése alkalmából megnyilatkozott általános mély részvételt legmélyebb, hálás köszönetünket fejezzük ki Léva város nemeslelkű közönségének.

Az igalmalms nővérek.

II.

A „Bars megyei Népbank” tekintetes Hubert Vilmos ügyvéd ur közbejöttével a „Bars megyei Általános Tanítóegyesület” által a „F. J. T. H.” javára tett 4000 koronás alapítvány segélyezésévé 20 koronát volt szives adományozni, melyért itt mondok hálás köszönetet ugy az intézetnek adományáért, valamint az intézeti ügyész urnak szives támogatásáért.

Gr.-Szt.-György, 1902. május 19.

Végh István
e. elnök.

Közgazdaság.

A gazdasági egyesület közgyűlése.*)

A bars megyei gazdasági egyesület Léván április hó 30-án tartotta évi rendes közgyűlést Kherndl Janos elnök elnöklété alatt, melyen a tagok igen szép számmal vettek részt. Elnök melegea üdvözölve a megjelent tagokat örömet fejezi ki, hogy a kis gazdák oly szép számmal jelentek meg e közgyűlésen, documentálván ezzel érdeklődésüket.

Majd a titkár felhívja a tárgysorozat előadására, melynek első pontját az 1902. évi zárszámadás és vagyonmérleg megállapítása képezte. Megállapított, hogy a múlt évi bevétel 4392 korona 22 fillért tett ki, míg a kiadás 2671 korona 50 fillér, a pénzüari maradvány 1712 K. 72 f. volt, mely kivételesen nem tökésttetik, hanem a pozsonyi kiállításra felhasználható. Az egyesület vagyona 54.886 K. 72 f. s pedig alapítványokban 31.900 kor. ingatlanok és értékpapirokban 22.986 kor. 72 fillér. A számvizsgáló bizottság tételenként átvizsgálván, azt helyesnek találta; emel fogva a közgyűlés a pénztárt kezelő titkárnak a felmentvényt megadta. Dombay Vilmos indítványára egyhangulag elhatározták, hogy a titkár részére egy írógép vetessek sokszorosítóval, azonkívül az írógépen való írás s másolások eszközöltetésére 200 kor. évi kiadás kepen felvételük, a mely a titkár rendelkezésére áll.

Ezután bemutatott a kis szecsei parasztmintebirtok számadása, a melyből kitűnik, hogy kat. holdanként 118 kor. tiszta jövedelem van, holott 1900-ban 83 kor. és 1899-ben 80 kor. volt. A gabona-termés átlaga pedig a múlt évben csak 11 q. volt, első években 13—14 q., dacára ennek a tisztajövedelem több volt azon okból, mert az állattenyésztésből 1700 koronát, a szőlőből 240 kor. vett be, mely 2 bevétel forrás a mintabirtok alakulása kezdetén nem volt meg tehát a két forráshoz kell, különösen az elsőhöz parasztagdáinkat vinni, hogy gazdaságaik telviruljanak, több oldalúvá és okszerűvé tevének azokat. Majd az alapszabályok módosítása tárgyalott, melyet vita nélkül elfogadtak s melynek alapján az egyesület vidéki választmányai-val közügyekben hozzáférhetővé válik az egész megye gazdáközönségének. Ezután az elnöki jelentés következett mely az egyesület múlt évi működésének történetét ölel fel s a mely örömmel vétett tudomásul. Majd a gazd. egyetlek igazgató választmányába Rudnyánszky Tiuusz lemondása folytán egyhangulag Balogh János választott meg.

Dombay Vilmos szólalt fel ezután és szép szavakban eszteli Horánszky Nándor kereskedelmi m. kir. miniszter puritán jellemét és bölcsességét, kinek alkotásai kezdetén kellett itt hagyni a magyar hazát. A nagy veszteség felett érzett részvétét a gyűlés jegyzőkönyvében megőriztetni rendelte. Sajnálattal vette tudomásul továbbá Karácsonyi László intéző elhunytát. Eltávozását és kilépését bejelentette Stromszky Ernő lévai urad. intéző. Tagsági díjának törlesztését kérte Ocsovazky Flór bars-besse-

*) Helyszükre miatt két előző számunkból kimaradt.

nyői jegyző, tekintettel titkár indokolásaira a 30 kor. töröltetett. *Rendes taqokul* belépők: Szaczbberger Simon bajka, Kácsér József ebedecezi, Kócsi János kir. tanácsos zsmrnóczai, Mihályfy Mihály erdőmester zsmrnóczai lakosok.

Rendkívüli évdijas tagokul beléptek: Bajkáról Hajzer János, Garam-Lökről Bogyó Lajos, Fábian János, Svarcz József, Fábian Lajos, ifj. Kovács István, Tóth János Bondzsur, Balázs András, Hara Pál András, Sebestyén Ferencz ref. lelkész, Tóth Gergely, Hara Pál János, Varga Sándor, Hara Miklós és Hara István, N. Kálnáról: Klepáts István tanító, Király Lajos, Kuczi Lajos, Andruska Károly, Hronyecz András, Hilmer János, Dvorákovits László. Léváról: id. Tóth Sándor, Konecz János, ifj. Rácz János, Zólyomi János, Dóka Károly, Tóth Károly, Váci Jónás, Fornai István, ifj. Zilai István, Dohány János, ifj. Galambos István, Galambos András, Konecz István, Dóka István, ifj. Konecz József, ifj. Vecsey János. A titkár bejelentette, hogy a pozsonyi kiállításra a vármegye 2000 koronát folyósított. A földmívelésügyi m. kir. miniszter 1400. kor. utalványozott házi ipar tanfolyamra és az előadásokra.

Bejelentette a titkár továbbá, hogy jó tenyészanyag beszerzése, tejszövetkezetek és a tolnamegyei gazdák állattenyésztésének tanulmányozása céljából május és június hónapban kirándulást fog a kisgazdákkal rendezni, mert erre nagy szükség van; hogy a gazdasági egyetlek szövetsege illetve gazdasági bizottság felkéri egytelünket, hogy a pozsonyi II. orsz. mezőgazd. kiállításra csoportos kirándulásokat rendezzen kisgazdákból. Erre szintén a titkár nyert megőzátást. Nemkülönbben bejelentette, hogy a Hevesmegyei gazd. egytel 373 sz. alatt 1902. május hó 31-én június hó 1-én felvidéki kirándulásra, nagyobb szabású kongresszusra az O. m. g. a lévai gazd. egytellet meghívta. A közgyűlés Ordódy Lajost és Dus Jenőt bizta meg képviseltesével.

A földmívelésügyi miniszter 400 q hanna vető árpat adatott 11 kor. kedvezményes áron q-kint kisgazdák közt eszközleendő kiosztásra; a 4400 kort. az egytel kifizette a m. j. szövetkezetének s tagjainak egy részre aug. 20-áig hitelbe kapta az egyesülettől ezen árrát váltó fedezet mellett. Alsó és Felső-Várad, Tóre, N.-Szecse, N.-Kálna, Kis-Szecse, Gr.-Lök, Bajka, Bars-Endred, Gr.-Mikola, Zeliz, N.-Sáro, N.-Salló, Léva, Dobóberekajja, Gr.-Apáthi, Gr.-Ujtau, Gr.-Keszi községek lakosai részesültek e kedvezményben.

A sertés tenyésztés előmozdítására 34 drb. anyasertést hozatott be az egyesület Fogarásról kisgazdák részére és pedig Kis-Szecse, N.-Szecse, F.-Varad, Kis és N.-Kálna, Gr.-Mikola, Gr.-Vezekény és Zeliz részére.

Abraktakarmányokra: malomköles, korpá és olajpogácsa, arpa, dara s kukoricadarára a kereskedelmi miniszter 15% vasuti szállítási díjkedvezményt adott. Mindezeket örvendetes tudomásul vették, mire a közgyűlés véget ért.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1902. évi május hó 18-tól május hó 25-ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Skrabák János Opecska Ilona	fiú	József
Hermann János Foltik Anna	fiú	János
Kalocsai Gyula Neubauer M.	fiú	Gyula

Házasság.

Völegény és menyasszony neve	Vallása
Menyhár Kálmán Krekovicz Márta	üg. h. ev. r. k.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Gyulányi Jozefa N.	48	szívbenulás
Székesvári János özvegy	78	végelgyengülés
Gergely András	37	tüdő gümőkór
Özv. Hugyiuka Jánosné Boldis Anna Fischer Miksa	76	végelgyengülés
Özv. Heiman Mihályné Rosenberger Regina ifj. Balázs Márton	51	önkén. felakasztás
Özv. Lócsai Istvánné Madarász Zsófia	56	agy újképlet
	2	Tüdőgyulladás
	48	Derme

Szerkesztő üzenetek.

F. Az ügyes dolgozatokat bizonyára szivesen fogja fogadni lapunk olvasó közönsége. A helyi tudósításokat pedig köszönjük s kérjük, hogy az ott történetekről, ha csak egy levelező-lapon is, alkalom adtán értesíteni sziveskedjék. H. J. Budapest. Lenan fordításuk teljes nincsen. De már sok költeménye le van fordítva. Aug. 13-án lesz 100 éve a költő születésének, mely alkalommal Csátád község, a költő születési helye egy emlékmű felállításával készült megünnepelni. A kötet alkalomszerű lenne most, A. K. Nyitra. Közölni fogjuk.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető; Kónya József rendőrkapitány.

Buza m.-mázsánként 16 kor. 40 fill. 16 kor. 70 fill. Kétszeres 14 kor. 60 fill. 14 kor. 80 fill. — Rózs 13 kor. 20 fill. 13 kor. 40 fill. — Arpa 11 kor. 20 fill. 12 kor. 20 fill. Zab 13 kor. 40 fill. 13 kor. 60 fill. — Kukoricza 11 kor. — fill 11 kor. 60 fill. — Bab 10 kor. 40 fill. 10 kor. 80 fill. — Lencse 14 kor. — fill. 14 kor. 60 fill. — Köles 10 kor. 40 fill. 10 kor. 60 fill.

Nyiltér. Kérelem!

Felkértemnek mindazok, kik a Fischer Miksa gépváltó leszámítolási ügyben érdekelve vannak, a teendők megbeszélése végett f. évi május hó 29-én csütörtökön d. u. 4 órakor a Gambrinus sörcsarnok nagytermében lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Közönségi és körjegyző urakat pedig különösen kérjük, hogy hatáskörükben ezen kérelmünket minél hathatósabban ismertessék és terjeszessék.

Léván, 1902. május hó 25-én.

Többek nevében

Weimann Márk.

423. 426. 1902. végreh. szám.

Arveresi hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírro teszi, hogy a lévai kir. járásbíró-ságnak 1898. évi V. 389. számú végzése következtében Huberth Vilmos ügyvéd által képviselt Bars megyei népbank javára Pénzes Károly, Serfőző Lajos ellen 55—75 kor. s jar. erejű 1898. évi július hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1742 kor. becsült következő ingóságok, u. m. tovak, szekerek, gabona, gazdasági felszerelés nyilvános árveresen eladatnak.

Mely árverésnek a lévai kir. járásbíró-ság 1902. évi V. 259. számú végzése folytán fenti tökéketveles s jar. erejű Nemes-Orosziban leendő eszközzésére 1902. évi június hó 14. napjának délelőtti 8 órája határidőül kiuzetuk es ahhoz a venni szadekzők oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ériutelt ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsaron alul is el fognak adatni.

Kelt Léván, 1902. évi május hó 20. n.

Tonhaiser

kir. bírósági végrehajtó.

Ki akar aláudóan

uradalmi vajjat

és turót szállítani. Jelentkezéseket „Bars” kiadóhivatala közvetíti.

Egy sorsüldözött asszony három éves szép kis leányát valamint 7 éves ovodás leányát jó lelkű szülőknek

örökbe adná.

Czim a kiadóhivatalban.

Kiadó üzlethelyiség.

Június esetleg Augustus havatol

Balassa-Gyarmathon

a fútcza legelőnebb helyen.

Bővebbet Felsenburg Tivadarnál Balassa-Gyarmathon.

Gőzcséplőgép

8 lóerejű Unrath & C. gyarából a legjobb karban álló azonnal eladó.

Czim: Hetzer Adolf Léva.

Tekintettel az új törvény rendelkezésére, a mely tilja a kereskedelmi utazóknak magánvevők látogatását, nagyrabecsült vevőink kényelméért, — ugy mint az egész országban — Barsvármegyében is az ott általános bizalomnak örvendő régi jó hírű cégnek

Grotte Vilmos

divatruhazának Léván

fehérneműgyártmányainkat egyedelarusítását átadtuk, a hol

mindennemű ujdonságok

kész női fehérneműek

különösen pedig

menyasszonyi kelengyék

a legegyszerűbbektől egész a legdiszesebb összeállításokban határozottan előrt olcsó eredeti árainkban árusítanak s megrendelések elfogadatanak.

Tiszteletteljes és hatás köszönetünket kifejezve az eddig irányunkban tanusított bizalomért, kérjük azon bizalmat az általunk nagyrabecsült GROTTÉ VILMOS cégére s átruházni.

Kiváló tisztelettel

Stieglitz és Unger

Bécs—Budapest.

Klein Sándor
órá- és ékszerész
LÉVÁN
alapított 1881. évben.

China-ezüst árukból gyári raktár!
Minden óráért 2 évi lelkiismeretes jótállás!

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. Vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen teljesíttetnek!

Ajánlja nagy választéku óra, ékszer, arany és ezüstáru raktárát, melyben mindenkor a legújabb divatu áruk bámulatos o'csó áron kaphatók.

Arany női óra	12.—	frtől	feljebb
Arany férfi óra	20.—	"	"
Ezüst óra	6.—	"	"
Nikl óra	3.—	"	"
Ingaóra	6.—	"	"
Arany gyűrű (14 karat)	2 1/2	"	"
Arany függő (14 karat)	1 1/2	"	"

Alkalmi ajándékoknak való különféle tárgyakból nagy választék.
Legfinomabb **chronometrikus** pontosságú órákülönlegességek mindenkor raktárára vannak.

Az állat-praeparatumok teljesen molymentesek.
Allatok minden fajának kitömésére vállalkozik

KATCNA MIHÁLY
nyilv. állatpraeparáló és tanszerkészítő intézete BUDAPEST, József-körút 13.

Emlősök és madarak természetűen a legújabb módszerrel (modellirozással) készítenek: szebben, jobban, olcsóbban, mint bármely hasonló intézetben.

Az állatok kitömése nagyság szerint kerül:

EMLŐSÖK:		MADARAK:	
Egérnagyságu	0,80 - 1 frt	Pintynagyságu	0,80 - 1 frt
Menyét	2 "	Galambnagyságu	2 "
Nyest	5 "	Erdei bagoly	3 "
Róka	9 "	Nagy suly (Uhu)	6 "
Vaddisznófej	15-20 "	Sas (nagy)	12 "
Szarvasfej	35-40 "	Keselyű	12 "

Az intézetben készülnek mindenféle vadászati trophéák, kisebb, nagyobb biológiai csoportok, függő vadak, emlős fejek; művésziel faragott tablettákon, mint szobadisek, madarak, mint fűdisek, emlősbőrök tepicheknek természetűen utazott fejekkel. Ő, s sarvas, agancsok mondírozása tablettákra, levett paratori munkák művészi és gondos kivitele jutányosan számítatik.

Az intézet kitömési célra frissen lőtt ritkább állatokat minden időben vásárol: sas-fajokat, fajdkakasokat, uhu és tuzokát. Medvét és medve-bocot, hiuzt, vadmacskát, vidrát, farkast. E fajok élve is szállíthatók, a legmagasabb árral lesznek fizetve.

Kern Testvérek Léván.

Magy. kir. dohány, szivar, lópor és kártya-áruháza. Első gazdasági és varró-gépek, koszoru-, fa- és érczoporsó raktára.

Az Arany Kaszához. A gödöllői Borászati Egyesület mint részv. társaság palack-borainak elárúsító raktára. Folyékony arany és ezüst festékek.

Ajánlják dusan berendezett vas-, fűszer-, csemege-liszt-, festék-, kefekötő áruk, gazdasági- és kerti-magvak, vadászati eszközök, hangszerek, igen finom hurok, varró gépek öt évi jótállás mellett, gazdasági gépek és géprészek. Szerszám: asztalos, bádogos, gépész, lakatos, kovács, kádár, kerégyártó, ács, esztergályos, cipész, házi és gazdasági részére, tengelyek, ekerészek, valódi Fischer-féle reszelők és ráspolók, lőszór-, afrikai Afripoo és tengeri fű, épület- és butor vasalások, finom kávé, cukor, tea, rum, likőrök, cognac, fehér és vörös bor, valódi Meidinger-féle és öntött vas-kályhakkal felszerelt raktárakat.

Vidéki megrendelések legnagyobb figyelemmel és gyorsan teljesíttetnek, új képes árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

JÓSZERSZÁM FÉL MUNKA!
Gazdasági gépek, géprészletek, tömlők, vízmentes ponyvák, mérlegek és gépsziják, szerszám, vas- és aczél főraktár. Portland cement és Hydraulikus mész stb. 19
Kapható KERN TESTVÉREKNÉL Léván.

Gambrinus Söröcsarnok!

A'ulirott tisztelettel értesitem, hogy **GAMBRINUS SÖRÖCSARNOKOT** átvettem, azt újólág berendeztem, hol általában minden egyéb italok és kitűnő konyhában előállított jóízű ételek mellett a legjobb hírű

DRÉHER-féle SÖR

kimérése mellett f. évi május hó 29-én csütörtökön **LAKATOS SÁNDOR** zenekara közreműködésével ünnepsélyesen megnyitom.

E napon az ő szes bevételém 10%-át a „STEFÁNIA ÁRVAHÁZ” javára ezennel felajánlom.

A r. é. közönség becses pártfogását kéri

tisztelettel
Deutsch Mihály.

Avalódi EISENTÄDTER-fele LINOLEUM padló-zománcz

a törv. bej. „Vaslovag” védjeggyel a legjobb és legtartósabb puha padlóknak és konyhabutoroknak bemázolására

Bejegyzett **Az Eisenstädter-fele Linoleum padló-zománcz** egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fenyvel bir és tartosság tekintetében edd g fölülmulhatatlan. Nagy enterjed-segével fogva különböző hasoahangzásu nevek alatt érteketlen utazatokat hoznak forgalomba, miért is kerleu mindenki kizárolag csak EISENSTÄDTER-fele „Linoleum padló-zománcot”, a törv. bej-gyzzett **Védjegy „Vaslovag”** „Vaslovag” védjeggyel.

Kapható Léván Kern Testvérek és Engel József özégeknél.

Jó olcsó órákat 3 é-i irásb. jótállással szállít magánosoknak

Konrad János
óra-, arany és ezüst áruház **Brux-ből** (Csehország)

Finom nickel rem. óra 3 frt. 75 kr.
Valódi ezüst " " 5 frt. 80 kr.
Valódi ezüst láncz . . . 1 frt. 20 kr.
Nickel ébresztő óra . . . 1 frt. 95 kr.
Czégem, cs. k. sassal lett kitüntetve, számos arany és ezüst kiállításai ér-mekkel és ezekre menő elismerő leve-lekkel.

Képes árjegyzékek ingyen és bér-mentve.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbizható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak, eredeti füvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

Csepléshez!
A Magyar általános köszénbánya r.t. Budapest.

Ajánlja:

Tatai Királdi Sajó-Szent-Péteri Doroghi Tokodi Ebszörnyi Mészpor trágyázáshoz

jó minőségű szeneit rendkívül jutányos áron.

!! Tatai tojas szén (brikett) !!
!! Ebszörnyi mész !!
A tatai tojas szén (brikett) minőségben vetekedik a porosz szénnel és sokkal olcsóbb!

Szőlőoltványok
szokvány minőségben A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban faj-tisztán, teljes jótállással.

É l ő k e r i t é s.
Gleditschia csemetek és magvak. Uradalmának, közsegeknek, három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly ör kös kertés nevelhető pár év alatt, rend-kívül csekély kiadással, melyen nomhogy ember de semmi-féle állat, még az apró nyulak sem h rotholhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítetési és kezelési utasítás mellékeltek! Ezar csemete elég 200 meterre. — Ára 6 frt.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Szines fenyvonyomatu főárjegyzék ingyen és bér-mentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül.

Az árjegyzéken kívül meg olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizmára ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát haszonnal ne fordítanák, városban, falun, pusztán, gudag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg azoknak is igen ér-dekben áll, kik rendeli semmit nem akarnak, mert benne számos oly köztemények foglatatnak, melyek mindenkinek nagy szolgáltatást tesznek. Cím: **„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy GÁBOR, Nagy-Kágya, u. p. Szekelyhid.**

Minden háziasszony
kérjen a legújabbban érkezett s közvetlen a termelőtől importált első minőségű

New-Cuba-Kávéból
melynek aromája k'tűnő és természetes festetlen színű

Kilója 3 korona 20 fillér

4 1/2 kilogr. póstaaromig ára 13 kor. 50 fillér.

Kapható: **KERN TESTVÉREKNÉL Léván.**

Jegyzet: **Röd leg**, hogy a kávé ne legyen túl barnára pörkölve, mi által elveszti zamátját s kiizadja illó olaját.